

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh čí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Sserbske njedželske lopjeno. •

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi a placzi šchtwórtlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

19. njedžela po šwjatej Trojizy.

Kermuscha.

Př. 23, 6: „Ja wostanu wo domje teho Šnješa wěcznje!“

23. psalm! Štót njeby jón snal! Dw haj, wjele jich je, kotřiž jón snaja, kotřiž šlowa s njeho snaja, kotřiž šo na njón powołaja! Praji čzi tam jedyn: „Čžeho dla dyrbi šo to nusu bcjeć, šym tola ššesćezjan! Ščtož ja starosakonšeho psalmistu placzi, placzi tež ja mnje: „Tón Šnješ je mój pastyr, na ničim ja nusu nješmēju!“ — We wulkej wójnje je tón abo tamny měnil: „W 23. psalmje tola reka: Ty pschihotuješ pschede mnu blido pschecziwo mojim nješpscheczelám! tuž dyrbi tola Bóh nam a našchemu ššesćezjanskemu ludej tež blido pschihotowaczi!“

Wohl čzi wjazy tajkich pedobnych wukladowanjew a nakožowanjew tuteho psalma podaczi. Šsnadž pak móžesč tež ty tajkich pscheczič, hdyž ras štwoje žiwjenje ja tym wóschku pschegladasch. Šo šo pak psalm tał nakožuje a wukladuje, to dyrbi čzi žel byč. Wbohi to psalmista a wbohi to psalm, šo jeju lěpje njedorosumiču, a wobuščli to čžlowjeł, hdyž jeju lěpje njedorosumi! Šnanajbóle pak tutón psalm tón njedorosumi a wopak nakožuje, kotřiž drje s nim wušnaje: „Tón Šnješ je mój pastyr!“ abo s nim šo troschtuje: „Šacž ja runje šhodžu wo čžemnym dole, njeboju šo žaneho nješboža!“ abo s nim štwoju nadžiju pošwlnja, prajizy 26. šchtucžku: „Ma to pónžže šo mnu dobrotu a šmilnosć moje žiwe dny!“ kotřiž pak do žyła njewě abo njepomyšli abo hiščeže mjenje praji a šlubi: „Ja wostanu wo domje teho Šnješa wěcznje!“ Tež ty nješby ničžo lěpšči, jeli šo s tutej šchtucžku lěpje psches jene nješby!

Njeh je to kermusche nadawč, šo čze nawuczi psalm 23. špěwacž hacž do pošlednjeho rynecžka. Šdyž ty šy to šo nawuczičž dał a šebi šaschčžepil do wutrobny pošlednje šlowo 23. psalma a wšcho to, ščtož wo nim wuprajene, šy najwěrnjšču kermuschu šwjećzil, šy nješšesčeje kermusche měl tež tehdy, hdyž čzi blido njebu křyte s dobrými křustami, hdyž nješby šebi pscherejwal pošdusche, nětkole 1000 hr. drohe! Šo by tajku kermuschu šwjećzil, wo to postaraj šo tón, kiž kermusch wuhotuje, a tón, kiž na kermuschu dže!

Kermuscha! Še jich tajkich, kotřiž do žyła njewjedža, čžeho- dla šo kermusch šwjećzi. Drusy šo dopomnja, šo to placzi pošwjećzenju Bóžeho doma něhdy psched telko a telko lětami. Šle ša šo to dom Bóži pošwjećzeny a ša koho a šo tu tutón hiščeže je, to šebi prajicž, š tomu pschindže jich mašo na kermuschu. Šacž tež ty niz, to wšchal dyrbišch šam najlěpje wjedžecž. Šbo wěsch, ša čžo a ša koho Bóži dom, něhdy pošwjećzeny je? Ša to, šo ty njeby žaneho šamotwjenja měl, hdyž šabudžesch to šamjeń 23. psalma, to šamjeń, kotrež reka: „Ja wostanu wo domje teho Šnješa wěcznje!“ Š ša šo ša to, šo bywasch tórnny namakany, hdyž morkozesch pschecziwo Bóhu, šo njeje čzi blido pschihotowal, šo njeje jeho dobrotu s tobu abo tał a hinał s přenjej, druhej, ššesćezj šchtucžku 23. psalma, haj šamo s přenjej pošojzu 6. šchtucžki, — jenož niz s druhej pošojzu 6. šchtucžki, pschecziwo šebi šamemu! Š ša šo ša to, šo měnišch, Bóh dyrbi čžinječ a pschego jenož čžinječ byč, ty pak niz, a s tym runje šjebasch wo wšchitko to wulke a křažne, ščtož wěrijazy 23. psalma wušnawa a ma a dostawa!

Kermuscha! Šswójbni šo wadža, ščto to na kermusch pošdže. Škłodži wuradžuja, hdyž to kermuschu pošdu. Šwóžady šo hadruja, hacž ma šo tehdy abo tehdy kermusch šwjećzičž. Šajke

a druge fermuschnje praschenja naczinja wjele hlowubolenja. Pšhecžinja wjele čaža. Rosrižaza wotmołwa wšchěch fermuschnych praschnjow je ta nascheho psalma: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje!“ Štjó pať s njej wotmołwi a to je skutkom? Ty? Čzi stari a starschi? Čzi mlodži? A tuta fermuschna wotmołwa nascheho teksta ma to wožebite na žebi, so cze njewjasa na jedny wěsty džen lěta, ani na sažny fermuschny džen Wosborfsteje fermusche a Wodžijssteje ani wo pōsdny džen Michalssteje, Kafecžanssteje, ale so czi dawna taf rjez žwjat a pjatf lěta wot lěta fermuschnu žwjecžicž. Abo njesteti žnadž tajkeho w 6. schtucžny: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje?“ Njejžny s najmjenšcha hišcže ženje žnyšchal, so by to žlowcžko: „wěcznje“ rěčalo telko kaž „sa mēřaz jónkrócž“ abo „na wyškoch žwjatnych dnjach“ abo „wob lěto dwójžny“. Wi s najmjenšcha taf je, so to žlowcžko „wěcznje“ něšto troschku hinasche na žebi ma. Šsnadž to žam tež wěsch? Šdnž pať wěsch, haj cžeho dla dha to potom s twojimi skutkami hinať rěčičsch a ně prajičsch. Tajke skutki žu: femschihhodženje, spowjedž, žlyščenje a cžitanje Božeho žłowa.

Fermuscha! Njech žy fermuschny hospodať abo fermuschna hospoda abo njech žy fermuschny hōscž, kať by byfo, hdnž byšcže žo wšchitžny do hromady ščžinili cžinjerjo fermuschneho žłowa: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje!“ a hromadu ščli do Knjesoweho doma? Potom, halle potom byšcže prajicž mohli, so fermuschnu žwjecžicže!

Fermuscha! Měnju, so je žo lěta rěčžalo na fermuschnach, kotrež hižo bēchu, a so budže žo lěta rěčžecž na fermuschnach, kotrež hišcže pšchindu wjele, wjele wo drohocže, nišy, hubjenym cžajku a žu škoržili a so budža škoržicž wjele, wjele. Ale praj: na cžo? Wěsch to proprawom? Šlej, žamo na to dawna našch krōtki fermuschny tekst wotmołwjenja: „Na tych, kiž ani s rtoni ani se skutkom njedospēwaja psalm 23 s jeho pōslednim žłowom: „Ja wostanu w domje teho Knjesa wěcznje!“ A na tebje, runje tebje tež, njejžny-li spēwať a modleť a cžinjer, njejžny-li wěrnny fermuschny šchescžan, fermuschna šchescžanka! Šamjen!

50lětny žmjertny džen žerbskeho spēwarja Sandrija Seilerja we Łasu.

Sandženu njedželu bē žo 50 lět minyfo, so je našch wulki žerbski wōtcžinz, našch narodny budžer a bēdžer, našch ludowy spēwať a žherluscher, Sandrij Seiler na Łasowstej farje žwojei žmērnej wōcžny sandželiť. Dawno bēchu žo pšches Łasowsku wožkadu a jeje žerbske towařstwo, kať wožebje tež pšches hudžbnny wotrijad Macžizny Šserbssteje pšchihoty stale, tutōn džen wožebite wušbēhnyčž a žwjecžicž.

Sandžena njedžela bē lubofny nashmki džen. Mōdre njebjo žo jažnjesche wyschiche žerbskeho kraja. Wěšit w lēkach Čžorneho boha a Lubina spasche. Lēžny a jahrodny žo s pižanymi nashmškimi barbami barbjachu. Šwony pšches kraj šwonja a fe mšchi wofaju. Někōire femschaze měštno pať, kiž je hewať rēdko prōsdne, bē w lubej domjazej žyrtwi njewožbadžene. Wulke cžrjōdy Šserbow žo do Łasa hotowachu. W Budychinje bē žo na dwōrnischcžu hižo wjele luda šeschlo. Wohladachmy tam tež Wufecžanski žyrtwiniski žhor, kať tež wjele žobustawow žerbskich towařstwow. Tež žwērni Drježdžansžny Šserbjo tam bēchu se žwojei pšched lětami žwjecženej rjanej žhorhoju. Čzi žo ženje tež pšched dalokim pucžom njeboja. We Radworju, Njēřwacžidle pšchidachu žo nowe cžrjōdy. We Wulskich Šdžarach wōšny na hōscži cžakachu, ale žny wopytowarjom

dyrbjachy žo pšchi do Łaja podacž. Łas njeje žana wulka wjeľ w žerbskej pruskej holi, ale je rjana wjeľ a je snata pšches žyľ žerbski kraj pšches nascheho wulkeho žyrtweho poetu Sandrija Seilerja, kiž bē tu 37 lět doľho s fararjom. A wjeľ žebi dželo žwojeho žlawneho wōtcžinza waži tež nětko hišcže. To je sandžena njedžela dopotajata. Tu a tam cžehne wrota. Šserbske žu napřima. Wutrobne je witanje hōscži. Pšchi torhōschcžu je wot fary do žyrtwe pšches pletwa a šchrēcžti lubofny, šelent pucž pšchihotowany. Štragnje je žyrtwe wupřschena. Runje taf row. Pletwa jōn wobdawaju. Na rowo je cžehny wēnz Łasowsteje wožady položeny. Pšchi rowje wēnzny Łasowsteje gmejny a žerbskeho Łasowsteho towařstwa wuhladach. Šelko luboscže! Šelko žmērny! Mlōdži žu wēnzny wili. Stari žu pomhali. Wšchitžny žu pšches jene byli, wšchēm wopytowarjam žwjedženja džen njesapomnity ščžinicž. W Šserbskej Rowinje runje džať cžitam, kiž lubi Łasowcženjo wšchēm wopytowarjam wupraja. Wōžebje jim džať, ale hnuty a horžny džať ja wšchē wulkotne pšchihoty a wopory luboscže žluscha. Njemōžu jōn šamjelcžecž. Dyrbju jōn wuprajicž. Je na prēmim mēscže šakluzeny. 1/2 hodžin ma žo Boža žlužba šapocžecž. W u pōsdžisch. Wulke žyrtwy luda žu žo šhromadžite. Šnate woblicža a njesnate! Pruski lud a šaksti! Lud s hole a s horow. Šwony šaswonja. Šhorhoje našchich žerbskich towařstwow žo šbēhaju. Wulka cžrjōda hōlcžkow we lubofnych žerbskich draščach do cžaha šastupi. Žyrtwe žo hacž do pōšlednjeho mēščacžka pjelni. Wobštarny žyrtwejž žo prascha: Šdže dyrbju s tym ludom? Štoja w pšchitwariku, žhodža wokoľo žyrtwe a pytaju měštno. Wšchcžele šaschumja w mōžnych akfordach. Šsu hišcže te pišcžele, kiž je Seiler něhdy žwjecžil. Špēwať je dawno wonēmil a njespēwa wjazy, ale wone šlincža, šchumja, špēwaja hišcže. Šnydom pšchi prēmim žherluschu žo šjewi, so žu pruske hōžny s džela hinasche, hacž šakste. Wōžadny farať Mahling, kiž je se žwojei žyrtwiniskej radu žo jara žwērnu ja žwjedžen žobu starať, wotmēla wōštarnu Božu žlužbu. Wufecžanski žyrtwiniski žhor pod namjedowanjom žwojeho kantora Łodneho džele s „Wōdlēcža“ pšchednježe. Rjane hōžny hišcže žnyšchu a drje njesapomnju. W prēdowanju šhromadžememu žerbskemu ludu farať Domaschka s Budestez rēcžesche. Prēdowanje žo na wjelekrōcžne žadanje bōřny w „Wōmahaj Bōh“ poda. Wōžadne žerbske towařstwo wšchěch se žwojim „Šak lubofne žu twoje wobhdlenja“ natwari. Šherlusche wušlincža. Škollekta žo sa narodne šamērny we wulkich darach dawna a šbēra.

Lud žo pšchi Seilerjomym rowje šhromadžuje. Tu kať toľste murje šteji. Wāžnit Štala pēžen, Seilerjej wēnowanu, pšchednježe. Štuboko hnujaze wōšomiknjenja ščžehuja. Šswjata cžischina, kať by žyľ lud žo nutrnje s Bohu modlit. Šserbske žhorhoje žo nad rowom žhileja a Łasowste towařstwo šanježe spēw, kotrehož tekst a hōž je Seilerjomy: „Ša widžuli ptacžatka cžahnyčž“. Wšchē myšle žo šbēhaju se femškich nižinow a na šchidbach wēry a nadžije pytaju nježmjertne cžłowjeske dušche pšchi rowje žwērneho winizarja Božeho tamny wēczny dom. Mōrny spēwať pšched nani s rowa štawa, hdnž wōžadny farať Mahling jeho wopřkuje, kať je na polach a w domach, w žyrtwi a wōžadže spēwať a dželak, žo starať a prōzowať, žo šradowať a rudžit. Šup. Šöhler s Wōjerez, kať tež baron s Šōbenstein, wōžbedžer Łasowsteho knježštwu, patron žyrtwe, kotrehož wōtzojo žu s našchim šemrjetym wutrobne špšhecželni byli, wuprajicžtaj jara cžescžowaze žłowa wo žwērje Seilerja. Šcžehowachu darž měšto wēnzna na rowo date do Seilerjomeho šonda. Nawdalo je žo pšchi rowje 41 155 hritnow. Šažo šaspēwa žyrtwiniski žhor a žwjatocžnosčž žo škōncži je žwjatny „Wōtcženaschom“.

Dokelž mōžno njebē, šhromadženy lud w hōscženzu wšchōn

jaměšćic, ma šo dalšchi porjad na torhosčezju dołonjec. Pšched-
knda hudžbneho wubjerka, wučer Estodent, šo wschitkim dža-
tuje, wschēm, wošebje rěčnikam, spěwarjam, choram w zyrkwi,
Kalbiczanskej Liliji, fararjej Mahlinkej, wjėknemu wubjerkej a
šerbstim towarštwam, pšchekupzej Hajeskej, mlodžinje a wschit-
kim! Postrow i Krafow šo wupraji. Lilija šwoje spěw s-
nješe. Stud. rada Wiczas je Stollberga, kiž bė na Macžizju
wschēm ša Seilerja šahorit, rěči wo nim. Wučer Schohta-
Sipjanski, patriarch šerbstich wučerjom, kiž je se Seilerjom hro-
madže we Lasowskej wošadže dželat, powjeda wjele šajimazeho
je žiwjenja nascheho spěwarja. Wón je jeho derje snak. Čžak
je jasčol. Pucž hacž do Wulkich Šdžar njeje krótti. Dosežo
dyrbjachu šo na pucž podacž. Někotryžkuliz bė šo na pšchednosč
stud. rady Muki wošebje wjėkeliš, ale porjad bė pšchekohaty.
Bė čžak domoj. Pucže bėchu njesnate a dalofe.

Jako wječor 1/28 hodž. pšches holu prjecž šhwatach, šh-
ščach Šerbow i Lasowskeje wošady domoj čžahnyč, šerbske spě-
w spěwajo a kak rjenje! Prashach šo: Je Seiler morny?
Móže spěwat i žyla wumrjecž? Šdžž jeho spěw w jeho wo-
šadže takle pšches holu klincža, je nasch spěwat potom morny?
Jeho duch je žiwny mjes nami a naš napomina, šo bychmy byli a
wostali šwěrnny a wěrnny, pobožny a šprawnny šerbski lud! Po-
tom mamy wjėkołu nadžiju tež ša pšchichod, šo šo stanje, ščtož
Šandrij Seiler žada:

Dónž žadny jashl hiba šo

Tracž dyrbi nasche Šerbowstwo! D. i Bud.

Zyrkej a štat.

Njedželu, 1. oktobra, bėchmy — dwaj šerbstaj buraj i na-
šcheje wošady a ja — w Drježdžanach w kemšach. Běšche to
wažny džen ša naschu žyłu krajnu zyrkej. Nowy biskop kraj-
neje zyrkwe, D. Šhmele, mějesche w dwórnej zyrkwi šwoje na-
stupne předomanje. To bė ša naš šajima dosečž i jėšdbje do na-
šeho hlowneho města. Šo dołhim desčezju nam Bože šlónčžko
mile napschecžiwu šwěčezsche, jako i dwórnišchčža na měšchžan-
štu hažu wuńdžechmy. Poměrna čžiščina we wulkim měšče
knježesche. Mějachmy šo i čžakom do zyrkwe, dofelž šo bojach-
my, šo městow njedostanjemy. Wulki Boži dom šo pomaku
i nutrnymi pjelnjesche. Na woltarnišchčžu bėchu městna ša su-
perintendentow a šynodalow pšchihotowane. Wschitke šobu-
štanow konsistorstwa a tež štanow nascheje kušisteje konsistorial-
neje wyschnosče bėchu pšchitomni; kulturowe ministerstwo běšche
pšches jeneho tajneho radžicžela šastupjene. Dwórny organista ša-
wodži Božu šlužbu i wulkotnej fugu. Móżnje šupachu šynki šhēr-
luschka „Pšchindž, Božo, šwjaty duch i njebjekam.

Šo wučžitanju 2. Kor. 5, 14—20 a Jana 20, 21 wuspěwa
zyrkwinny šhór krašnu Piuttonu motetu „Šhwal teho Šnješa,
moja dušcha“. Šo hlownym šhērlušchu biskop na klětku štupi.
Š šwojim šměrnym waschnju předomasche polny šwjateje lubo-
šče a šnutskuje šahorjenny wo 1. Kor. 2, 2: „Pšchetož ja šo nje-
džeržach ša teho šameho, šo bych ja něšchto wjedžil mjes nami,
šhiba jenož Šesom Šhrysta, teho šchžžowaneho“. Šawodnje
špomni na to, kak bė w lěče 1883 pšchi nastupjenju šwojeho
šarškeho šastojštwu na malej kupje polnóžneho morja wo tym
šamym tekšče předomat. Dołhi a špodžiwny pucž to, wot klětki
štanneje maleje zyrkwicžki hacž tu na klětku wulkeho města. A to-
la njeje ša šwoje přenje předomanje jako krajny biskop žadny
pšchihódnischi tekst namfacž mohł, hacž tutón šamy. Wón tež
w šwojim nowym šastojštwu nicžo druhe pšchihowjedžicž nochze,

hacž tón šary ewangelij, hacž Šhrysta, teho šchžžowaneho a nje-
by to chžyl, nješmėł na tutym městnje štacž. Tuž čže šako pře-
domacž wo Šhrystu, tteho šchžžowaneho, dofelž je hinal nje-
wė, hinal nješmė a hinal njetrjeba.

Wučženy japoschotol Pawol po šwojim widženju pola Da-
nastuka nicžo dale njewė hacž Šesuka. Čžim wěčžičho nam
wėdomosč wo Šhrystu je, čžim bóle naš pošhlnja: wona bu-
dže džel nascheho žiwjenja. Bóh je nam šjewjenny a pšches naschu
wėru je šo nami w nami žiwjenje ščžinił. Pšches njeho a we
nim wschitko wėmy. Wschitke potajništwa štwórbny a bójštwu šu
nam w nim šjenjene. Jako šwj. Pawol pola Damastuka we
próšche ležesche, nawukny wusnacž: „Šhrystuš je mój Šnješ“.
Š pšchescžeharja Šhrysta bu jeho wotrocž. Tež nascha wola je
podečžijnjena woli teho Šnješa. Šo njej mamy pošnatu wěrnosčž,
šary ewangelij, wschitkim bliško pšchijesčž. Bėda tym, kiž jemu
pšchistajaja abo wot njeho wottorhujaja. W mojimu žiwjenju, tač
předar dale rěčezsche, je šo wjele podako. Ščtož mējach husto
i woprědka ša wažne, wupokasja šo pošdžičho jako šchpatne a na-
wopak. A ščtož šo nam dženska wažne byčž šda, šajke to budže,
hdžž pšched Božim woblicžom štejecž budženny? Nješladajče na
čžlowjekow ale šladajče na teho Šnješa. Njesabudžče we wa-
šchich modlitwach na waschich předarjom, njesabudžče na njje.
Nicžo druhe wam nochzu pšchihowjedžicž hacž tu wjėkelu po-
wjesčž wo Božej hnadže w šchžžowanym Šbóžniku, wam wschēm,
šotrymž šo po njebjekach šhyschče, wam, kiž šče wot Boha a ša
Boha štworjeni. Čžžu waš wodžicž pod šchžž na Golgatha, hdžž
ružny nascheho Šbóžnika šo žedžitwje po wami wupšchecžeratej.
Wschēm šlabym a nadbėhowanym čžžu jeho pšchihowjedžicž, šo-
trehož móž je w šlabym móžna. Šod šchžžom šu žiwny, šod
šchžžom wumrjeshčž.

Zyrkej čžženy twaricž, wošady i nowemu žiwjenju šbu-
džicž; i čžim pač to hewak móhli, hacž se šlowom wot šchžžaja?
Šak dołho hacž pod šchžžom wojujemy, płacž nam šlubjenje:
„Šod tutym šnamjom dobudžeshčž“. Tuž dha čžženy pod šchžž-
žom Šhrysta šebi ružny šawdacž i šwjatemu bratrowštwu. No-
wy čžžak njech šo i tym šapocžina, šo šwědčžimny wo Šhrystu.
Čžžža leži nad našchim ludom a nad našchj zyrkwinu. Šarđže
wona abo wožitwi šo i nowa? „Ša čžžinu wschitko nowe“, praji
tón Šnješ. Šón Šnješ čže se šwojeje zyrkwe něšchto nowe štwor-
ricž. Šladajimny šo, šo našcha njewėra jeho nad tym njesadžeka.

Nutrnje wošada šwojemu nowemu předarjej pšchihow-
šchache. Bože šlónčžko ščzelesche šwoje šlote pruhi do Božeho
doma; šok wulkeho města čžžysche šo dnyš a dnyš tež pšches wotna
a durje pšchedobycž, tola nutrnosčž nam šahčž njemóžesche.

Šo Božej šlužbje bu nowy knjes biskop w konsistorštwu wi-
štanu wot dekana theologisheje fakulty, wot přesidentny krajneje
šynody a wot šastupjerja šuperintendentow. Šotmolwi, šo dyr-
bja šwjastki mjes nim a uniwersitu šrute wostacž, šo budže pšchego
na wužud šynody džitwacž a šo čže šastoškim bratram wjedniš
byčž — niz i namozu ale se šlowom — šo čže šarškim domam,
na šotrychž nětkole tak wjele šarščžow leža, šwěrnny pšchecžel
byčž. Jako móžady po šwjatocžnosčži i nim porčžecž, jemu
prajach, kak je šo jeho předomanje nam Šerbam špodobako a
próšchach jeho wo šarščžiwosčž tež ša šerbske wošady. Wón
šwoje Šerbam pšchecželne šmyšlenje i nowa wobšručži.

Běšche dalofi pucž kemšchi byl, ale šo jeho nješajachmy; du-
šowne pošbėhnjenje čžžlenu próžu krašnje šaruna. Šancžka.

Něšto se stawisnow nascheje biblije.

30 lětna wójna pschinjeje se wšchej móžnej drugej nusu tež tu do ewangelskich krajow, so na biblijach pobrachowasche, a to wošebje s dwojeje pschicžiny. Wutwicze a rošwicze czishečenja bě czezpilo a lud bě wofhudnyl. Sa Lutherowu czaž bu biblija 253 krocž s nowa czishečana; ja czaž 30 lětnoje wójny bě tajlemu wobšchěrnemu rošchěrjenju sadžěwane. So by tutej nusu wotpomhał a bibliju potuńschil a tak bóle a bóle do luda rošnoschował, jakoži 1710 snaty Gusta Hermann Franzka, jakožer hrotownje w Halli, tón tak mjenowany „s Cansteinski bibliiski wustaw“ w Halli. Tutón wustaw je so ja to starał, so bu biblija tuńšcha a so bu tak tež dale a bóle rošchěrjena. Tež tomu sadžěwa tutón wustaw, so czishečernje s njewobhladnimošču tekst Lutheroweho pscheložka njeskepřachu a njeskashču; to so tehdy mjenujzy hušcžišcho stawašche.

W lěće 1804 bu Britiske a wukrajne bibliške towarštwu založene, kotrež hebi rošpschestrjenje biblije po zřym hwěče ja naidawł sežini. S jeho pomozu bu biblija do 540 rěčow pscheložena, buchu na 250 millionow biblijow a nowych sakonjow po zřym hwěče wudate. Tuto Londoniske bibliške towarštwu je psched něhdže 100 lětami tež pomhało, so so w Němiskej tu a tam podobne towarštwu jakožichu, tak Württembergiske 1812, Barlinske 1814 a 1817 Sakske hłowne bibliške towarštwu.

Lutherowe słowa wo bibliji.

Luther dorofumiwšchi słowo wo prawdosčži, kotraž psched Bohom placži, Rom. 1, 17, džěšče: „Ja bęch kaž s nowa naroženy, bę mi, kaž bęch psches wotewřene wrota do paradisa sastupil. Zyla biblija dosta ja mnje drugeho woblicza!“

* * *

„Duscha móže wšcheho parowacž, jenož niž Božeho słowe!“ wumwola Luther, spóšnowšchi, so na zřym hwěče žaneje knihe njeje, kotraž by nastrožanu duschu tak troštowacž mohla, kaž runje to jakne a czisite słowo Bože. —

* * *

Na hrodže Wartburg wulki skutk pscheloženja sapoczejo, rjetny Luther: „So by tola kóžde město jeje — mjenujzy biblije — toľmacža mělo! So by jenož tuta kniha byla w hubomaj, rukomaj, woczomaj, wuschomaj a wutrobje wšchitkich! —

S bliska a s daloka.

— W Budyšcinje sapocža so herbski džěń — 4. oktobra — s pošedženjemi wědomostnych wotřadow Macžizy Sersbskeje. Hižo dopoldnja bě so nahladna licžba Sersbow — tež Sersbotow — sešča, so by sobudžělata ja nasche Sersbstwo. S džěkom sapocža literarny wotřad. K. stud. rada Ota Wiczas-Stollbergski bě pschilhwatał, so by nam hižo dopoldnja, — kaž potom popoldnju — posticžil něšto se swojeho wobšchěrneho džěla we Sersbscžinje. Mějesche pschede wšchěm dwoje žadanje: Bilne džělanje sa spižanje stawisnow herbskeje literatury a wobšchěrnische a dokladnišche džělo sa nasche nowiny a czažopisny. K tomu pschisamkny krotki pschednosčł wo jenym ludowym pěhnerju, kotrehož tak někotryžkuli ani po mjenje njesnaje. Je to Jakub Rachlowz, murjer w Suczcinje, semre 1858 w Suczcinje 41 lět stary. S tutym pschednosčkom pokasa, kaž mamy hlědžicž we stawisnach nascheho luda, kotryž njeje tak šhudy, kaž to někotsi mjenja. Šhuduščinka bě pał Jakub Rachlowz, murjer a pěhner Suczcinjanski, šhudy na šemskich kublach, pjenježkach kaž

druhim wobšedženjowje, bohaty pał pschi wšchej tajkej šhudo- bje na duchownych kublach: pěhni rjenje w rěčži a duchu džěla- zeho, tehdy hiščeje troštku hubjenje so žiwjazejo luda. Šsnadž něšto s naschich czitarlow a czitarjom snaje jeho murjerški spěw abo jeho spěw „Sajaz“. — K pošedženju literarneho wotřada pschisamkny so pošedjenje rěčespytneho wotřada, w kotrymž k. stud. rada Wulka wošebje wo naschich hotowych a njedohotowjenych słownikach rošprawješche. W hudžbnym wotředže, kotryž sežehowasche, jednachny pschede wšchěm wo porjedže herbskeho hwjedženja we Sasu, kotrehož sarjadowanje ma hudžbnu wotřad. Wón džěla tež sa wulki džěczazy konzert, kotryž so we „Kronje“ wuwjedže. W 3. dezembra je k tonu hiščeje Šozorowu hwjedžen. Džěla wjele! Čzehodla njeje tych wobdžělnikow hiščeje wjazny, wošebje tež pschi džěczazym konzercze?

— **Kak Macžiza Sersbska** Handrija Sejerjowje pošmjerťny 4. oktobra pošmjerť, naspomnichmy tu tydženja hižo. Wo hłownej šhromadžinje dodamy tu hiščeje, so mějesche wošebitu wušnam psches wustaježnu wobrašow, kotrež je nasch wumjetz, k. akad. molet Ludwik Šuba, w Sersbach šhotowil. Drie ženje hiščeje telko wobrašow se Sersbow, džiwaze wošebje tež na šdrafčenje, hromadu njewuhladačny a k tonu tak rjane a pěhne a wumjeste. Šsmjatocžneho raje mějesche šhromadžina psches spěwy, do njeje saplecžene. Sa tajke poškicženi hny wutrobne džakowni, kaž tež pschede wšchěm knjesej Šubje sa to. So čže se swojimi wobrašami wo Sersbach rěčecž po wšchěch krajach. Sersbiki Homer je hotowy! to bę pomjesež, kotruž nam nasch njespřozniwy pscheložolat tuteho grichiskeho poety, k. šarał Urban, šjewi, a s džakom bu škyschana. To a tamne słowo so hiščeje rěčesche, wošebje wo Sasowiskim hwjedženju. — **Dokónčena** bu popoldnišcha šhromadžina halke psches šabatny wječor, na šamžnym městnje wuhotowany.

— **Sersbska předaršta konferenza** bę so šchwórtk, 12. oktobra w Sersbskim Domje k Michalskemu pošedženju sešča, njeběchu pał tam wšchitzy pschitomni, šchtož je k wobžarowanju. K jednanju bę tam wězkow došč. Sa rěčachny wo tym, kaž bęchny **do Sersbow dostali sekretara** ja naschu młodžinu. Wuhlady, so tajkeho dostanjenju, šu dobre a pucže so pschihotuja. — „Sersbske knihowne towarštwu“ je hebi pschi wšchěch hubjenych czažach šwěrišo, na wudacze nabožneje wottorhowaniščeje protyki ja lěto 1923 a šmě so tola džěla wšchěch Sersbow wěste byč. Protyka, kotraž je podobna na „Christlicher Hausfreund“ a rjenje wuhotowana, budže rjana pňaja herbskeho domu. Mjeje hiščeje dohotowjena, w dezembri pał to budže. Tuž njech kóždy k hodam abo k nowemu lětu šwojim lubym tutón rjany dar dari a we kóždym herbskim domje wostań městacžko prošne sa přěnju nabožnu herbsku wottorhowansku protyku. K. duchowni wobstaraju ju sa kóždeho wošadneho. — Wo naschim šopjenku „Bomhaj Böh“ bę tam tež rěč a wo tym, kaž sa njo šobudžělata. 15 knježa, kotřiž pschilubjene nastawki hiščeje njesapóšlachu, maja je po móžnosčži bórny šapóšlacž, nanajpošdžišcho hač do hód. Wě tež rěč wo šobudžělanju na narodnych džělach, wošebje w herbskich šjednocženstwach. Wo hospodarskich praščenjach, kaž woinajenja polow a druhich, tu czaž přěnjotnych praščenjach, so jednasche, tola wo wšchěch so njedojedna. Nadžijomnje pschidže to k tonu na pschichodnjeje šhromadžinje, na kotruž měli so wšchitzy sešcž.

— **Šistowanje.** Reform. hwjedžen (30. p. Tr.) K. w B. — 21. po šwj. Tr. T. w B.

Šamolwity redaktor: šarał **W y r g a c z** w Rošacžinach.
Čisheč Sšmolerjež knihicžishečernje a kniharnje,
šap. družštwu s wobmj. rukowanjom w Budyšcinje.